

Удосконалення організаційної структури ресурсно-факторного адаптивного управління промисловим фармацевтичним підприємством

Каріна Голубцова

завідувач відділу аспірантури і докторантури,
Національний фармацевтичний університет Міністерства охорони здоров'я України,
м. Харків, Україна,

e-mail: golubcova@niph.edu.ua,

ORCID: 0000-0002-6068-442X

Ріта Сагайдак-Нікітюк

д.ф.н., професор, професор кафедри менеджменту та публічного адміністрування,
Національний фармацевтичний університет Міністерства охорони здоров'я
України,

м. Харків, Україна,

e-mail: sagaidak_rita@ukr.net,

ORCID: 0000-0002-9337-7741

Побудова адаптованої до зміни зовнішнього середовища системи, яка працює в умовах обмеженості ресурсів, передбачає реорганізацію організаційної структури, що дозволить підприємству швидко підлаштовуватися до будь-яких змін.

Завданням адаптації в умовах зміни зовнішнього середовища є побудова гнучкої системи управління, здатної адаптуватися до змін зовнішнього і внутрішнього середовища та самоорганізовуватися й перебудовуватися.

Ресурсно-факторна адаптована організаційна структура управління промисловим фармацевтичним підприємством являє собою стійку до кризових ситуацій сукупність структурних ієрархічно послідовно розташованих підрозділів, поєднаних вертикальними та горизонтальними взаємозв'язками відповідно до законодавчих і внутрішніх корпоративних норм, місії та цілей підприємства, з високим рівнем динамізму й адаптації до можливих змін внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування підприємства.

Отже, система ресурсно-факторного адаптивного управління – це комплекс елементів, заходів, моделей, механізму та відповідного забезпечення, що дозволяє здійснювати процес ресурсно-факторного адаптивного управління промисловим фармацевтичним підприємством, що допомагає підприємству адаптуватися до змін зовнішнього середовища та пристосовувати до них внутрішнє середовище підприємства, а також вибудовує адекватні умови для його подальшого розвитку [1].

Для ресурсно-факторних адаптивних організаційних структур управління промисловими фармацевтичними підприємствами характерна:

- відсутність бюрократизму;
- чіткий поділ праці за видами робіт;
- невелика кількість рівнів управління;
- гнучкість структури;
- індивідуальна відповідальність кожного працівника за результати діяль-

ності підприємства в цілому.

До ознак, якими повинні характеризуватися ресурсно-факторні адаптивні організаційні структури управління промисловими фармацевтичними підприємствами, належить здатність:

- змінювати форму;
- пристосовуватися до мінливих умов зовнішнього середовища;
- пристосовуватися до обмеженості ресурсів;
- прискорювати реалізацію проєктів і вирішення проблем, які виникають у підприємства в процесі функціонування;
- пристосовуватися до обмеженої дії в часі;
- стійкість до кризових ситуацій, проблем і негативних явищ [2-4].

Узагальнюючі наукові думки, нами визначено, що організаційна структура промислового фармацевтичного підприємства повинна бути керованою й адаптованою з високою продуктивністю праці та якістю послуг і низькими прямими витратами, володіти спеціалізацією й кооперацією, мати мінімальні розмір та кількість структурних підрозділів без дублювання функцій працівників й сталі зв'язки зі споживачами лікарських засобів.

Модернізацію промислового фармацевтичного підприємства можливо розглядати за такими напрямками:

- логістична підсистема;
- керуюча підсистема;
- інформаційна підсистема;
- виробничої підсистеми [5-6].

Для гнучкого реагування на зміни зовнішнього середовища адаптованій організаційній структурі промислового фармацевтичного підприємства необхідно мати в своєму складі ситуаційний центр, який надає достовірну інформацію стосовно подій, що відбуваються в зовнішньому оточенні (зміни політичної ситуації, ринкової кон'юнктури, законодавчої бази тощо) і регламентує розподіл відповідальності та повноважень всередині промислового фармацевтичного підприємства, тобто побудова організаційних відносин і розподіл інформаційних потоків між його структурними підрозділами. Основним завданням запропонованого центру є моніторингу прийняття і виконання управлінських рішень.

Отже, організаційна структура управління промисловим фармацевтичним підприємством являє собою стійку до кризових ситуацій та негативних явищ цілісну сукупність структурних підрозділів підприємства, розташованих в ієрархічній послідовності, зумовлену його місією та стратегічними цілями корпорації, з наявністю вертикальних і горизонтальних взаємозв'язків, встановлених відповідно до законодавчих актів та внутрішніх норм підприємства, яка відрізняється високим рівнем динамізму й адаптування до можливих змін внутрішнього і зовнішнього середовища функціонування підприємства.

Отже, підводячи підсумки, можна зробити висновок, що для забезпечення стабільного функціонування промислового фармацевтичного підприємства його

організаційна структура повинна максимально відповідати визначеним цілям і бути адаптованою до умов зовнішнього середовища.

Ключові слова: промислове фармацевтичне підприємство; організаційна структура; управління; ресурсно-факторне адаптивне управління.

Список використаних джерел

1. Ващилін С. В. Сутність та призначення системи адаптивного управління діяльністю коксохімічних підприємств. *Ефективна економіка*. 2017. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5436> (дата звернення: 30.09.2019).
2. Калініченко З. Проблеми адаптивного управління бізнес-системами в умовах впливу дестабілізаційних факторів в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 3. С. 222–231.
3. Raue J. S., Wieland A. *The interplay of different types of governance in horizontal cooperation's: A view on logistics service providers. The International Journal of Logistics Management*. 2015. Vol. 26, № 2. P. 401–423.
4. Stanford N. *Guide to organization design: creating high-performing and adaptable enterprises*. London : Profile Books Ltd., 2007. 351p.
5. Голубцова К. К. Визначення напрямів адаптивного управління підприємствами фармацевтичного сектора на основі досвіду передових країн світу. *Бізнес Інформ*. 2018. № 12. С. 460–464.
6. Голубцова К. К., Гуріна-Рапінчук М. В. Методичне забезпечення адаптивного управління виробничими фармацевтичними підприємствами. *Вісник фармації*. 2021. № 2. С. 34–39.